

РЕШЕНИЕ

**на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на
докторска програма „Социални политики и социална работа“ от професионално
направление 3.4. Социални дейности, област на висше образование 3. Социални,
стопански и правни науки, в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”**

1. Хронология на процедурата:

Процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Социални политики и социална работа“ от професионално направление 3.4. Социални дейности в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, в ПУ „П. Хилендарски“ е открита на заседание на Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност 08.06.2015 г. (Протокол № 09) по искане на висшето училище (вх. № 362/05.06.2015 г.). Експертната група, утвърдена от Акредитационния съвет на 17.03.2016 г./Протокол № 07), извърши проверка на оценяваната институция в периода от 20.04. до 21.04.2016 г.

На заседание, проведено на 13.06.2016 г. (Протокол № 11), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности приеха доклада на експертната група.

При предходната акредитация на докторската програма „Социални политики и социална работа“ от професионално направление 3.4. Социални дейности в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, в ПУ „П. Хилендарски“, Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност при НАОА дава две препоръки. ЕГ констатира, че всички препоръки са изпълнени.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

По сфера 1: „Образователна дейност”:

Оценка за съответствието по критерий 1.1: „Висшето училище провежда обучение в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науката в областта на докторската програма“:

Целите, задачите и мотивите за обучението по докторска програма „Социални политики и социална работа“ са в съответствие със съвременните постижения в развитието на науката в тази област. Във формално, структурно и съдържателно отношение представената учебна документация отговаря на всички изисквания. Учебната документация на докторската програма „Социални политики и социална работа“ е разработена в съответствие с нормативните изисквания в страната и вътрешните правила в Университета. Обучението на докторантите ще се осъществява по „Индивидуален учебен план“, който се разработва върху основата на рамков учебен план, включващ Блок А със задължителни учебни дисциплини: Методология и методи на научните изследвания; Статистически методи и софтуер за обработка на данни от научни изследвания; Чужд език за използване на специализирана литература и дисциплини от блок Б, специфични за докторската програма. Спецификата на докторската програма съответства на профила на катедрите „Социални дейности“, „Психология“ и „Педагогика и управление на образованието“. Предвидените кредити за обучението на докторантите са 120, а с включването на преподавателска, научноизследователска дейност и с работата върху дисертационния труд се формират общо 270 кредита. Докторската програма е в **пълно съответствие** с мисията и целите на обучаващите звена и факултета.

Оценка за съответствието по критерий 1.2: „Подготовката на докторантите се осъществява в съответствие с действащото законодателство и в адекватни на докторската програма форми“:

До момента в Педагогическия факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ обучение в докторска програма „Социални политики и социална работа“ не е реализирано и в бъдеще се предвижда в редовна, задочна форма и на самостоятелна подготовка. В разработката на цялостната документация за акредитация на програма за „доктор“ по „Социални политики и социална работа“ са съобразени всички нови национални и институционални документи, свързани с развитието на академичния състав и регулиращи дейностите по **разработване и реализиране на учебни програми** за образователна и научна степен „доктор“. Предвижда се обучението на докторантите да се осъществява съобразно следната учебна документация: Индивидуален учебен план, Рамков учебен план, Квалификационна характеристика, Учебни програми на изучаваните учебни дисциплини.

В ПУ „Паисий Хилендарски“ обновяването на действащата документация по подготовката на докторантите е част от дейността на изградените структури в университета по осигуряване качеството на образованието, като ежегодно се обсъжда от Катедрения съвет. Помощта и контролът върху работата на докторантите се осъществява на различни нива: научен ръководител, декан, Катедрен съвет, ФС.

Към ПФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ е открито Докторантско училище с решение на Факултетния съвет (Протокол № 12 от 20.03.2012 г.). Чрез своята дейност то допринася за осигуряване на сътрудничество между докторантите във факултета, консултации от преподаватели от други висши училища в страната и чужбина. Дейността му е свързана главно с организирането и координирането на: обучението на докторантите от факултета по общи за тях теми и интердисциплинарни семинари; школи и други форми на целево обучение; подпомагане на научните изследвания и публикации на докторантите; издаване на учебници и учебни пособия за обучение им. За изпълнение на целите на докторантското обучение през 2014 г. е издадено и „Ръководство за докторанти“ от ПФ на ПУ „Паисий Хилендарски“. Към отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“ има изградена автоматизираната система за управление на процедури за развитие на академичния състав на ПУ на сайта <http://procedures.uni-plovdiv.bg/>.

За изпълнението на всички етапи в подготовката на дисертационния труд в ПУ „Паисий Хилендарски“ съществува установена практика за периодично докладване пред основното структурно звено относно резултатите от изследователската дейност на докторантите. Редовните докторанти отчитат своята дейност на всяко тримесечие. В края на всяка учебна година всеки докторант представя пред КС отчет за извършената дейност, разработени по образец. Налице е **пълно съответствие** по критерий 1.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

Представената учебна документация предполага, че докторантите ще се подготвят на високо академично ниво по специалността „Социални политики и социална работа“ и в съответствие с действащото законодателство. Предвидените форми и методи за подготовка на докторанти се основават на съвременните постижения на науката и практиката и на богатия опит на преподавателите в ПФ.

По Сфера 2: „Академична среда, научен потенциал и научни резултати“:

Оценка за съответствието по критерий 2.1: „Подготовката на докторантите се осъществява от преподаватели с необходимия профил и с висока квалификация по научната специалност“:

По данни на доклада-самооценка хабилитираните членове на академичния състав на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма, са пет.

Хабилитираните преподаватели в област на висше образование 3 *Социални стопански и правни науки* на основен трудов договор в ПФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ през периода 2010-2014 са осем. Обучаващото звено по докторската програма „Социални политики и социална работа“ е с основен състав хабилитирани преподаватели от катедра „Социални дейности“ на Педагогически факултет и един преподавател от катедра „Икономически науки“ на факултет „Икономически и социални науки“. Те имат разнообразни компетентности и научно-преподавателски интереси и могат да бъдат научни ръководители на докторанти по разглежданата докторска програма. Те участват в обучението по специалността, но и осъществяват широка дейност като експерти, консултанти, участници в научни журита, като в периода 2010-2014 година имат по 7,33 рецензии и становища на преподавател.

Тъй като хабилитираните членове на академичния състав на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма са предимно от професионално направление 3.2. Психология и 3.8. Икономика, би било по-добре да се обмисли привличане/хабилитиране на преподаватели от професионално направление 3.4. Социални дейности. В заключение, в катедрите е осигурена подходящата академична среда за обучение по докторската програма и е налице **съществено съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 2.2: „Обучаващото звено има отчетливи резултати в научноизследователската дейност по специалността на докторската програма и в съответната образователна област“:

От приложенията в доклада-самооценка се установява, че научната и творческа продукция на академичния състав на обучаващото звено по обем и тематика съответства на спецификата на докторската програма. Петимата преподаватели на ОТД с квалификация в областта на докторската програма са участвали в 23 национални и 2 международни проекта. Общият брой на публикациите им през последните 5 години е 189, като 22 публикации са в реферирани и индексирани издания. Броят на участията на преподавателите, осъществяващи обучението на докторантите по докторската програма, в национални конференции за последните 5 години е средно по 8,4 участия на преподавател, а в международни конференции е по 1,4 участие на преподавател. Преподавателите, които подготвят докторантите, членуват в редица международни и национални научни организации и в редакционните колегии на редица научни списания. Би било добре да се увеличи публикационната активност на преподавателите в чужбина и в реферирани списания, специфично насочена към проблеми на професионално направление 3.4 „Социални дейности“. Налице е **съществено съответствие** по този критерий.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

Подготовката на докторанти по докторска програма „Социални политики и социална работа“ е осигурена със специалисти на основен трудов договор с разнообразни компетентности и научно-преподавателски интереси. Членовете на академичния състав, участващи в обучението на докторската програма, имат богата научно-изследователска дейност, представена в национален и международен план. Хабилитираните членове на академичния състав на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма, са предимно от професионално направление 3.2. Психология и 3.8. Икономика и е необходимо да се привлекат/хабилитират преподаватели от професионално направление 3.4. Социални дейности. Би било добре академичният състав да увеличи публикационната си активност в чужбина и в реферирани списания, специфично насочена към проблеми на професионално направление 3.4. Социални дейности. Осигурена е подходяща академична среда за успешна подготовка на докторантите и реализиране на научно-изследователска дейност на високо равнище.

По Сфера 3: „Наличие на материални и информационни условия за продуктивни изследвания и творчески постижения по докторската програма”:

Оценка за съответствието по критерий 3.1: „Висшето училище или научната институция поддържа подходяща материално-техническа и информационна база за обучение по докторската програма“

В ПФ се поддържа богата материално-техническа и информационна база за обучение на докторантите. Със съвременно оборудваната материално-техническа и информационна база се реализира оптимален процес на обучение на докторантите. Осигурени са 11 учебни зали с 560 места, 11 специализирани кабинети с общо 131 места, кабинет на Докторантското училище – 6 места. Докторантите ползват и две компютърни зали с 24 компютъра и 24 работни места и непрекъснат достъп до Интернет, три учебни зали, оборудвани с интерактивни дъски. Специалната зала за електронно обучение с 36 работни места е оборудвана с три иновативни технологии: онлайн наблюдение на уроци от училища в различни градове, уебинари с до 200 студенти, позиционирани на персоналните си компютри във всяка точка на света, където има достъп до интернет; конферентни връзки за участие в научни форуми.

На разположение на докторантите на ПФ е факултетската библиотека с 8 830 тома специализирана литература и 35 работни места, а също и централната библиотека, Виртуална регионална мрежа на академическите библиотеки в Пловдив ВРЕМЕ-АБ, електронните библиотеки с достъп до Scopus, Springerlink и др. Специфични учебни бази на обучение на докторанти са базови социални институции в гр. Пловдив и Пазарджик, както и НПО. Тъй като материално-техническа и информационна база за обучение е богата и адекватна на потребностите на докторската програма, налице е **пълно съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 3.2: “Висшето училище или научната институция стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите”:

Осигурени са възможности за активно участие на докторантите в проектни дейности и други научноизследователски изяви: участие в докторантски сесии; научни семинари, конференции и кръгли маси на ПФ, на ПУ, на социални институции и НПО; публикуване на статии, студии и научни съобщения в специализирания печат; публикации в списание Докторантски изследвания, издавано от ПФ на ПУ. На докторантите ще бъде предоставена възможност за участие в образователни и научноизследователски проекти в страната и в чужбина. Създадени са условия за финансово осигуряване на съвместна изследователска дейност на преподаватели, докторанти и студенти. Съществуват значителни възможности на докторантите да участват в научни форуми от национално и международно равнище, тъй като ПУ поддържа активни научни връзки с университети от Европа и САЩ. Подготовката на докторантите ще спечели от сключването на повече договори за докторантска мобилност, специфично насочени към социалните дейности, и с други държавни институции и неправителствени организации в страните-членки на ЕС. Налице е **съществено съответствие**.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3:

Докторантите, които ще се обучават по докторската програма, са осигурени солидно в материално и финансово отношение що се отнася до тяхната учебна и изследователска дейност, научно и професионално развитие, както и за участие в научни форуми и провеждане на изследвания. Компютърната и информационната обезпеченост на обучението и изследователската дейност на докторантите е достатъчна и в съответствие със спецификата на докторската програма.

По Сфера 4: „Конкурентоспособност на докторската програма”:

Оценка за съответствието по критерий 4.1: „Новаторски практики в подготовката на докторантите”:

ПФ на ПУ проучва и прилага опита в обучението на докторанти и в акредитирането на докторски програми в европейски, американски и канадски университети чрез международни изяви и посещения на чуждестранни изследователи и целеви проучвания на чуждия опит. Водеща роля за въвеждането на новаторски практики в подготовката на докторантите има създаденото към ПФ Докторантско училище. Докторантите получават подготовка и обучение по съвременни интерактивни методи: мултимедийни презентации, работа по проект, брейнсторминг; експертно обсъждане; проблемно базирано обучение решаване на казуси, водене на случай, ролеви игри и др. Използват се интерактивни мултимедийни средства, създаващи новаторска среда за обучението. Постигната е компютъризация и свързаност в мрежата на университета и Интернет, което облекчава достъпа до съответните ресурси.

В ПФ се акцентира особено върху такива нововъведения като привличане на докторантите в научно изследователската дейност на преподавателите; избор на иновативни за Европейското научно пространство теми; условия за международни обмени по програма Еразмус; възможност за публикуване на научните изследвания; финансова помощ за участие в национални конференции в научните сесии за разработване на проекти на млади научни работници и докторанти; докторски семинари; приобщаването на докторантите към учебния процес на студентите; запознаване с различните интерактивни форми за организиране на семинарните занятия и упражнения. Използват се различни иновативни практики за работа с докторанти: срещи, Фейсбук-страницата на Педагогически факултет и др. По този критерий е налице **съществено съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 4.2: “Познаване на конкурентната среда и адекватно разполагане на докторската програма в тази среда“:

Преподавателите в докторската програма по Социални политики и социална работа са запознати с аналогични програми в сродните български и чуждестранни университети. Участието на преподавателите в научни журита, акредитационни процедури, проекти, съвместни научни разработки и други научни форуми спомага за поддържането на актуална информация за аналогични докторски програми в други университети. Конкретното изучаване на конкурентната среда се осъществява чрез идентифициране на структурните характеристики на средата; идентификация и разбиране на промените в средата; разработване на стратегия за отговор на промените; анализ на потребители и конкуренти. Познаването на конкурентната среда и съобразяването с квалификацията и научните интереси на преподавателите създава условия за обучение, което да съответства на европейските стандарти и да притежава известна специфика. Представени са доказателства за много доброто познаване на сходни докторски програми и е налице **пълно съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 4.3: „Място на докторската програма в социалната среда и ориентираност на резултатите от обучението на докторанти към обществените потребности на региона, страната и/или Европейския съюз“:

Създадени са възможности подготовката на докторантите по *Социални политики и социална работа* да им даде възможност за реализация както в академична и научно-изследователска среда, така и в по-широк контекст на приложение на Европейските приоритети за иновации. Перспективи и спецификата относно реализацията на докторската програма се разкриват от подписаните договорни споразумения с четири неправителствени организации от Белгия, със социални институции от областите Пловдив и Пазарджик, с училища, професионални организации и висши училища. Поддържат се тесни връзки със структурите на МТСП и МОН, както и множество неправителствени организации с предмет на дейност в приложната област. Педагогическият факултет, в рамките на който ще се осъществява обучението по докторската програма, извършва мащабна дейност за консултиране и квалифициране на социални работници и педагогическите кадри в продължаващото неформално обучение (регионални проекти за квалификация на социални

работници, психолози, учители, в проекти по покана на РИО и други съюзи и организации), което отваря пътища за бъдеща реализация на докторантите. От допълнително представената на ЕГ информация относно популяризирането на докторската програма е видно, че ПФ и катедрата имат стратегическа визия, защото са предвидени различни форми: контакти със студенти, настоящи и бъдещи потребители на кадри, публикации, връзките на национални и международни форуми и др. Налице е **съществено съответствие** по този критерий.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

Обучаващото звено проследява условията и тенденциите на образователния пазар в социалната сфера, което е осигурило адекватно разполагане на докторската програма в тази среда. От особено значение са характерните специфики на докторската програма, които я правят конкурентна в българската академична среда и конвертируема в Европа.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **06.07.2016 г.** (Протокол № 13), членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация по десетобалната система, в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти”, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности взе следното **РЕШЕНИЕ:**

1. Дава програмна акредитация на докторска програма „Социални политики и социална работа“ от професионално направление 3.4. Социални дейности, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, на основание обща оценка: 8,88 (осем цяло и осемдесет и осем стотни).

2. Сроктът на валидност на акредитацията е ПЕТ години в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности формулира следните **препоръки:**

1. Да се привлечат/хабилитират преподаватели в професионално направление 3.4. Социални дейности за научни ръководители и за провеждане на обучение по докторската програма. Срок: 2019 г.

2. Да се увеличи публикационната активност на преподавателите в докторската програма в чужбина и в реферирани списания, специфично насочена към проблеми на професионално направление 3.4. Социални дейности. Срок: 2020 г.

Председател на ПКПНСД:

(проф. д-р Емилия Василева)